

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Se en proces o častniški zaroti

Prvi in drugi del razprave proti Neumannu, Friedfeldovi, Pragerjevi in Stefanovičevi — Izpovedi obtožencev — Govori državnega tožitelja in zagovornikov — Razsodba bo razglašena danes

BEOGRAD, 7. julija. Kakor že objavljeno, se je pričela v torek dopoldne pred državnim sodiščem v Beogradu razprava proti mariborskim civilistom, zapletenim v zadnjo častniško zaroto: spedičskemu poslovođu Slavku Neumannu, hišni upravitelji Šarloti Friedfeldovi, njeni materi Adeli Pragerjevi in učiteljici Milici Stefanovičevi.

Obtožnica, ki je bila prečitana v torek, pravi, da je Slavko Neumann letos 15. aprila posodil poročniku Milojkoviču svoj pisalni stroj, na katerem so zarotniki napisali in razmnožili proglas na vojsko in civilno prebivalstvo. Preiskava je ugotovila, da sta bila oba proglasa res napisana na Neumannovem stroju, Šarloti Friedfeldovi, Adeli Pragerjevi in Milici Stefanovičevi pa očita, da so bile o namerah častnikov poučene, niso pa storile svoje dolžnosti in javile oblasti pripravljajoče se zarote. Nadalje opisuje obtožnica podrobno, kako so poročnik Milojkovič, podporočnik Atanasković in podporočnik Miladinović ustanovili v začetku letošnjega leta v Mariboru komunistično celico, ki jo je vodil Milojkovič in kako so potem pripravljali prevrat, kar je javnosti znano že iz razprave proti njim pred vojaškim sodiščem. Upor bi se bil moral pričeti najprej v času od 16. do 17. aprila, potem pa je bil odgođen na čas od 8. do 15. maja. Oblasti so pa tajno organizacijo odkrile in zarotnike aretirale.

Obtoženi Slavko Neumann se je seznanil z Milojkovičem nekega dne v januarju in postal njegov prijatelj. Milojkovič mu je že tedaj pričel pripovedovati o svojih prevratniških načrtih, o nezadovoljstvu ljudstva s sedanjimi razmerami v državi in o potrebi, da vojska spremeni državni red. Neumann je že med preiskavo po aretaciji priznal, da mu je Milojkovič vse to res pripovedoval, da pa stvari ni jemal resno. Tudi pri glavni razpravi je odločno zanikal, da bi bil kriv dejanj, ki mu jih očita obtožnica. Pisalni stroj je res posodil, bil pa je prepričan, da ga Milojkovič in Atanasković rabita za izgotovitev vojaških spisov. Milojkovič se mu je zdel vedno fantast in neresen človek. Bil je tudi alkoholik in sploh ni mogel spati, če se ni napil.

Obtožena Šarloti Friedfeldovi je pred sodiščem najprej potrdila prvotno izpoved, potem ji je preklicala. Dejala je, da ji Milojkovič, s katerim se je seznanila v aprilu in je potem tudi pri njej stanoval, ni nikoli pripovedoval o svojih revolucionarnih politiki in nekakšnih idejah. Vse to je pa ni zanimalo, ker jo je vezala z njim samo ljubezen. Ker je svojega moža, ki je obubožal, zapustila, se je hotela z njim poročiti.

Mati Šarlotina, 44letna Adela Pragerjeva, madžarska državljanka, je med preiskavo kakor tudi pri razpravi zatrjevala, da ni o vsej stvari ničesar vedela. Ko je bila nekaj časa na obisku pri hčeri v Mariboru, je spoznala tudi Milojkoviča in izvedela, da ima hči z njim ljubavne odnose, ker ji pa mladi častnik ni ugajal, je hotela hčer odvrniti od

njega. O revoluciji ji Milojkovič nikoli ni govoril. Prav tako je zanikala vsako krivdo učiteljice Milice Stefanovičeve. Z Milojkovičem se je seznanila 1. 1928. v Gerovu in se z njim uradno zaročila. Obiskala ga je tudi v Mariboru, bila v njegovem stanovanju, a za njegove namene ni vedela. Obe Milojkovičevi ljubici pa kompromitira deloma korespondenca, v katerih se, dasi nejasno, govori tudi o neklih namERAH in akcijah.

Pri včerajšnjemu nadaljevanju razprave je predlagal Neumannov zagovornik zaslišanje obtoženčeve matere, ki je bila o Veliki noči pri sinu v Mariboru. Obtožnica namreč navaja, da jo je Neumann poklical iz Zagreba zato, ker je vedel za nameravano revolucijo, zato da bi bila tam bolj varna kakor v Zagrebu. Sodišče je predlogu ugodilo in Neumannovo mater zaslišalo, izpovedala pa je, da je prišla k sinu iz lastnega nagiba. Milojkoviča je ob neki priliki videla, a o kakšnih prevratniških namerah sina ni vedela. Milojkovič se ji je zdel že na videz fantast in neresen človek.

Sledilo je nato čitanje raznih spisov iz preiskave. Prečitano je bilo tudi poročilo policije o odhodu Friedfeldove v Kapošvar, od koder pa se je vrnila že po nekaj dneh. Iz izpovedi pokojnega Milojkoviča je bilo razvidno, da mu je Neumann res posodil pisalni stroj in da je tako Friedfeldovi kakor Stefanovičevi pripovedoval o svojih idejah, toda ne zato, da bi ju pridobil, ampak da bi jima bolj imponiral.

Po prečitaniu spisov je bilo dokazno postopanje zaključeno in sledil je govor državnega tožitelja Iva Maroklina. Tožilec je dokazoval, da je preiskava in razprava nedvomno ugotovila, da so vsi obtoženci krivi. Dobro so vedeli, da ne gre za šalo, ampak resno stvar. Tudi Neumann je vedel, zakaj je častnikom posodil svoj stroj. Prevratniški akciji so pripadale naposled vse tri obtoženke. Če ne z drugim, so vso stvar podpirale vsaj s svojim molkom. Zato je zahteval, da se vsi štirje kaznujejo v smislu obtožnice, Adela Pragerjeva pa naj se po prestani kazni kot tuja državljanka tudi še izžene iz naše države.

Neumannov zagovornik dr. Boleslav Bole je zahteval, da se njegov klient oprosti, ker je nedolžen. Postal je le nesrečna žrtev poročnika Milojkoviča, ki ni imel drugega namena, kakor izzvati nemire, izropati vojaško blagajno in nato kot politični begunec oditi čez mejo. Milojkovič je bil navaden pustolovec, Atanasković pa zmedenjak. Prav tako je naglašal tudi zagovornik Friedfeldove, dr. Sima Adanja, da je njegova varovanka nedolžna. Očitati se ji more le to, da je kot ženska ljubila Milojkoviča, a to ni kaznivo. Če pa bi bila Friedfeldova o vsem tudi poučena, ga po zakonu kot njegova nevesta ne bi bila dolžna ovditi. Odvetnik dr. Slavko Kirchner, zagovornik Pragerjeve in Stefanovičeve, je prav tako naglašal, da se njegovi klientki ne morata obsoditi, ker nista ničesar zakrivila. Prva je celo odvrčala svojo hčer od Milojkoviča, Stefanovičeva je pa bila njegova uradna nevesta.

Nato je bila včerajšnja razprava zaključena, sodba bo razglašena danes.

Zaključek vsesokolskega zleta

Veličastni nastopi češkoslovaških, jugoslovanskih in romunskih vojaških oddelkov

PRAGA, 7. julija. Po ogromnih dopoldanskih manifestacijah po mestu, katerih se je udeležilo preko 80.000 Sokolov, Sokolic in tujih gimnazistov, so bili včeraj popoldne veličastni nastopi češkoslovaških, jugoslovanskih in romunskih vojaških čet.

Na stadionu je bilo zopet okoli 200 tisoč gledalcev, na častni tribuni so pa sedeli predsednik Masaryk, ministri, uradni zastopniki, častniki itd. Med tujimi predstavniki je sedel tudi jugoslovanski minister za telegrafsko vzgojo dr. Kraljevič. Nastopi so se pričeli ob 15.45. Na telovadišče je prikorakalo 330 vojakov zavezniških vojsk. Vaje je vodil general Klecanda. Godba je zaigrala češkoslovaško, jugoslovansko in romunsko državno himno. Telovadbo je otvoril 28. češkoslovaški pehotni polk, ki je pokazal v 16 skupinah 110 borb z bajoneti.

Sledil je nastop jugoslovanske čete. Nastopili so s simboličnimi vajami, katere je sestavil profesor telovadbe na vojni pomorski akademiji v Dubrovniku Ivan Kovač po pesmi »Hej trubači«. Vaje je pa vodil polkovnik Živanović. Nastopili so mornarji gojenici vojaške akademije in gojenici pehotne podčastniške šole iz Beograda. Njihova izvajanja so vzbudila silno pozornost in nepopisno navdušenje. Vsi prisotni so prizna-

vati, da ne bi mogla nastopiti tako nobena druga vojska na svetu. Po nastopu so vojaki formirali najprej črko »M«, nato pa »A« (Masaryk, Alexander). To je bil najlepši nastop dneva. Odhod je bil zmagoslaven.

Romuni, ki so prikorakali za Jugoslovani, so nastopili z vajami in na rodni mladi plesi. Vojaki so imeli puške, konjeniki kopja, mornarji pa vesla. Ob zaključku so formirali tudi oni črki »M« in »K« (kralj Karol). Nastope je vodil polkovnik Badulescu.

Čehoslovaki so nastopili zadnji, in sicer oddelki vseh dvanajstih divizij, dveh gorskih brigad in vojaške akademije. Krasen nastop je pokazala posebno konjenica, ki je izvajala vaje s kopji. Ob koncu je nastopilo še 2000 vojakov praške posadke s puškami.

Naposled so vsi oddelki zavezniških vojsk defilirali pred predsednikom Masarykom. Nastopili so po vrsti Jugoslovani, Romuni in Čehoslovaki. V zraku je krožilo istočasno 125 letal pod poveljstvom generala Pfajfarja. Po nastopih je predsednik Masaryk zapustil zletišče na konju. Tako je bil zaključen veličastni zlet, ki je trajal ves mesec in znova združil vse Slovane v nepremagljivo falango ter vzbudil pozornost vsega sveta.

V Lozani ni sporazuma

Nemci vztrajajo pri političnih koncesijah, Francozi jih odklanjajo — Konferenca bo odgođena brez rezultata

LOZANA, 7. julija. Sinočnja seja reparacijske konference je trajala do 23. ure. Ob 21. uri so bila posvetovanja prekinjena in čez pol ure zopet obnovljena. V ospredju so bile politične zahteve nemške delegacije. Herriot jih je odločno zavrnil, posebno še zahtevo po skupnem razpravljanju o reviziji mirovnih pogodb in reparacijskih plačilih.

Državni kancelar von Papen je s svoje strani odločno vztrajal pri zahtevi, da se morajo nemške politične zahteve sprejeti, ker sicer sporazum ni mogoč. Pristal je le na to, da se odpravninska vsota ponovno zviša, in sicer od 2,6 na 3 milijarde mark.

Ob 23. uri so bila pogajanja brez vsakega uspeha zaključena. Ko je von

Papen zapustil zborovalno dvorano, je dejal časnikarjem: »Zahtev veseli ne moremo sprejeti, kar obžalujemo!«

Tekom današnjega dopoldneva si je Macdonald prizadeval, da bi se sinoči prekinjena posvetovanja nadaljevala, dosegel pa je le to, da mu je Herriot obljubil, da bo s svojo delegacijo in skupaj z njim še enkrat proučil predloge nemške delegacije. Pričakuje se zato, da se bodo pogajanja drevi obnovila. V konferenčnih krogih se opaža pesimistično razpoloženje, ker je popolnoma očito, da sta Macdonald in Herriot že do skrajnosti izmučena in izčrpana. Govori se celo že, da bo lozanska reparacijska konferenca brez rezultata odgođena.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA UMIRA.

ČENEVA, 6. julija. Na seji, katero so včeraj sklicali člani razorožitvene konference pod predsedstvom Hendersona, je bilo sklenjeno, da bo seja splošne komisije danes dopoldne. Ta seja sedaj še traja. Na njej razpravljajo o vprašanju, kakšni uspehi se glede razorožitve v sedanjih razmerah sploh da doseči. Konferenca bo, kakor se zatrjuje, zaključena 22. t. m. z resolucijo, v kateri bodo ugotovljeni dosedanj rezultati in čas ponovnega sklicanja.

IRSKA IŠČE NOVA TRŽIŠČA.

DUBLIN, 7. julija. Predsednik de Valera je izjavil v parlamentu, da se vlada pogaja z Ameriko. Nemčijo in Francijo radi izvoza irskih produktov, če bi Anglija Irski zaprla svoje meje. Kljub vsej napetosti med Dublinom in Londonom pa

tu pričakujejo, da se bo na imperijski konferenci v Ottawi s posredovanjem dominionov dosegel končni sporazum med Irsko in Anglijo.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Tu in tam oblačno, nagnjenje k nevihtam, malo manj vroče.

Pri boleznih želodca, crevesja in prebnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zena lahko več iznese iz hiše v predpasniku, kakor pa more mož pripeljati noter s senenim vozom

RUECKERT

Meščani, štedite z vodo!

V mestnem vodovodu primanjkuje vode

Mestno načelstvo razglasi: Radi izredne vročine in suše in vsled tega večje potrošnje vode je nastalo pomanjkanje vode v mestnem vodovodu. Dnevna poraba vode je narasla na 7.000.000 litrov. Mestni vodovod dobavlja za vse mesto z vsemi na mestno vodovodno omrežje priključenimi sosednjimi občinami, torej okoli 38.000 prebivalcev, potrebno vodno množino. Pri racionalni porabi vode se računa po raznih statistikah na glavo in dan 100 l, kar bi znašalo za omenjeno število prebivalstva na 24 ur samo 3.800.000 l ali 3.800 kub metrov vode. Iz tega je razvidno, da se veliko vode porabi po nepotrebnem, ker nastanejo na eni strani velike izgube vode po defektnih hišnih napeljavah ter klosetih, ki stalno tečejo. Na drugi strani pa se porabi več kot 3.000.000 l vode v luksuzne namene, kakor škropljenje vrtov, hlajenje raznih pišč, vodomete, hlajenje prostorov, prekomerno kopanje itd., katera množina vode zadošča v zimskem času za vse mesto Maribor.

Kljub nepretrganemu obratovanju črpalk po dnevi in po noči je skoraj nemogoče dobavljati potrebne količine vode. Poraba vode pa dnevno narašča. In tako bo nastalo občutno pomanjkanje vode in s tem zvezane marsikake neprilike, ako ne nastopi v kratkem sprememba vremena.

Z ozirom na to je mestno načelstvo mariborsko primorano pozvati prebivalstvo k večjemu štedenju z vodo. Kakor je bilo že prejšnja leta ponovno razglašeno, je prepovedano prevažanje vode iz mestnega vodovoda na druga zemljišča.

V primeru neupoštevanja vodovodnega reda in tega razglasa bo mestno načelstvo mariborsko prisiljeno ustaviti v najkrajšem času škropljenje cest in uvesti proti krivcem kazensko postopanje v smislu §§ 66. in 77. občinskega reda za mesto Maribor. Sočasno bo v danem primeru zaprt vodovod za dobo pomanjkanja vode.

Koncert v mestnem parku

bo drevi od ½8. do 9. ure. Svira vojaška godba.

Poroke.

V zadnjem času so se v Mariboru poročili: g. Jože Žagar, strokovni učitelj, z gđc. Anico Herzogovo, učiteljico; g. Danijel Zevnikar, železniški uradnik, z gđc. Avrelijo Dragarjevo, zasebnico; g. Ivan Vrabel, krojaški mojster, z gđc. Angelo Jamnikovo, zasebnico; g. Iva Hočavar, preglednik finančne kontrole z gđc. Julko Šrokovo, hčerko posestnika; g. Mirko Križanič, zasebni uradnik, z gđc. Ido Šinigojevo, tovarnarjevo hčerko iz Ljutomer; g. Nikola Čubranič, inžiner z gđc. Tatjano Brinškovo; g. Anton Šijanec, železniški uradnik, z gđc. Huberto Babičev; g. France Dolinšek, železniški ključavničar z gđc. Ivanko Višnerjevo; gosp. Anton Gorše, poštni sprevodnik v poklju, z gđc. Nežo Krošljevo in g. Alojzij Petelinšek, vrtnar z gđc. Lojzko Janžekovičev. Bilo srečno!

Pomenljive sanje.

Snoči okoli pete ure se je pripetila v Majstrovici ulici huda nezgoda. Zidar Miha Štrucelj iz Krčevine je popravljal fasado na hiši št. 10. Po nesrečnem naključju pa je zgrmel iz višine 8 metrov z višjim zidarskim odrom vred na cestni tlak. Pri padcu je dobil Štrucelj težke notranje poškodbe in so ga poklicani reševalci nezvestnega prepeljali v tukajšnjo bolnišnico. Delavec France Verlič, ki je zidarju pomagal in je bil na srečo v usodnem trenutku na tleh, pripoveduje, da mu je Štrucelj že jutraj, preden sta pričela z delom, pravil, da je imel preteklo noč čudne sanje in da morata biti pri delu opreznata. Torej je imel že neko temno slutnjo, da ga čaka nesreča.

Zobozdravnik dr. Stamol od danes 7. do nadaljnjega ne ordinira

Vprašanje bodoče pomožne akcije

Kako urediti vprašanje socialne preskrbe in omejiti naval brezposelnih na mesto

Gospodarski položaj se pri nas ni letos prav nič zboljšal, morda celo še poslabšal. Kolikor je brezposelnost navidezno popustila, je le posledica poletnega časa, ki je v tem oziru vedno ugodnejši kakor zimski. Zaradi tega je docela jasno, da nas bo prihodnja zima postavila pred prav tako težka vprašanja pomožne akcije, kakor nas je lanska. Do istega zaključka so prišli tudi v Zagrebu, zato so te dni sklicali konferenco, na kateri so bili sproženi mnogi koristni in pametni predlogi. Enaka konferenca bi bila potrebna pri nas, morda čimprej.

Že lani smo opazili, da tvorijo večino brezposelnih in podpore potrebnih nekvalificirani delavci, ki so se po osvobojevanju priselili v Maribor ali pa so prišli šele prav v zadnjem času. Mnogi izmed njih so doma pustili kmečke domove, ki bi jih tudi v sedanji agrarni krizi lahko vsaj preživljali in jim dajali zavetja, če že ne denarnega zaslужka. Ti priseljenci so za mesta največje zlo: 1. ker znižujejo s svojo ponudbo mezde, 2. povečujejo in pospešujejo brezposelnost in 3. padajo kot breme na pleča mestne občine in pomožne akcije. Temu primerno bi bilo treba proti njim nastopiti. Izdelati bi se morali natančen seznam vseh takih ljudi in vsi oni, ki bi se mogli poslati nazaj domov, bi se morali iz mesta odstraniti. To velja tako za moške kakor za ženske.

Ostali brezposelni, ki niso v mesto pristojni, bi se morali odposlati v domače občine, in sicer ne glede na to, kje in kako stanujejo. Poprej pa bi se morale tudi podeželske mestne, trške in vaške občine s posebnim zakonom ali odredbo prisiliti, da ustanove pomožne akcije in poskrbe za domače občane, ki so brez posla in brez svojcev, ki bi jih lahko prehranili. Občine bi pa te ljudi lahko porabile tudi za nujno potrebna javna dela.

Vsi oni, ki bi kljub tej delitvi še ostali, bi se morali seveda vpisati v seznam meščanov, ki so potrebni podpore občine in pomožne akcije. Zanje bi se, kakor lani, ustanovila javna kuhinja in ogrevalnica in preskrbe bi se jim tudi eventuelne druge podpore v gotovini ali v blagu. Vendar bi morala občina poskrbeti, da se njihova delovna sila koristno uporabi za občinska javna dela. Uspeh bi bil dvojen: preprečila bi se demoralizacija brezposelnih in izvršili bi se razni projekti, ki so sicer neizvršljivi.

Te smernice, ki so bile tudi v Zagrebu nekako tako ugotovljene, so vsekakor vredne uvaževanja. Zato mislimo, da bi jih lahko mirno sprejeli za podlago pri nadaljnjem reševanju tega vprašanja, ki ni več tako oddaljeno, kakor bi se komu utegnilo zdeti.

*

Taksa za vstopnice pri prosvetnih prireditvah

Vsem društvom, včlanjenim v mariborski »Zvezi kulturnih društev«!

Po določbah taksnega zakona, tar. br. 99 a, in v smislu določb zakona o spremembah in dopolnitvah taksnega zakona iz l. 1932, mora vsako prosvetno društvo za vsako gledališko predstavo, odnosno za vsako prosvetno in umetniško prireditev imeti »uverjenje« od Ministrstva prosvete, da je prireditelj umetniškega značaja.

Zveza kulturnih društev v Mariboru je zase in za vsa društva, ki so v njej včlanjena, dobila generalno uverjenje za celo l. 1932 (P. br. 21192 od 28. junija 1932), s katerim Ministrstvo prosvete potrjuje, da so »... prireditve, ki jih bodo Zveza kulturnih društev v Mariboru in v njej včlanjena društva priredila tekom l. 1932, umetniškega značaja, in da se radi tega, na podlagi tar. br. 99 a Zakona o takсах, plača od njih vsega 10% na ime takse za vstopnice. Ta popust pri plačilu takse velja samo, ako prireditve niso v zvezi s plesom; v nasprotnem primeru se mora plačati polna taksa na vstopnice«.

Opozarjamo na to vsa društva, ki so članice naše ZKD! Pri prireditvah gori navedenega značaja naj se pri davčni upravi, odnosno pri organih finančne kontrole na to sklicujejo! Seveda pa se morajo izkazati z legitimacijo, da so članice ZKD! Vsa društva, ki so za l. 1932 že plačala članarino za ZKD, so dobila od nas zadevno potrdilo, ki velja za to leto kot legitimacija za članstvo pri ZKD! Ona društva, ki članarine še niso poravnala, naj to nemudoma store, da jim moremo doposlati zadevna potrdila odnosno legitimacije! Brez teh ne morejo biti deležna 10% popusta pri taksi, ali pa bodo morala za vsako prireditev posebej prositi za zadevno Uverjenje Ministrstva, kar jim bo prišlo dražje nego letna članarina pri ZKD!

Za predsedstvo ZKD v Mariboru: Vekoslav Spindler, predsednik.

Rožna veselica in plesna konkurenca v Veliki kavarni.

Iz srednješolske službe.

Služba je prenehala profesorju tukajšnje realne gimnazije Ivanu Mežanu, kakor to objavljajo »Službene novine«.

Iz poštne službe.

V višjo položajno skupino je napredoval poštni uradnik pri tukajšnji kolodvorski pošti Jernej Cafuta.

Turški promet.

V drugem tromesečju letošnjega leta je bilo pri tukajšnjem prijavnem uradu na novo prijavljenih 7665, odjavljenih pa 7706 oseb, in sicer je bilo prijavljenih po zasebnih stanovanjih 3268, odjavljenih pa 3316 oseb, po javnih prenočiščih je bilo prijavljenih 4387, odjavljenih pa 4388 oseb. Od teh je bilo po zasebnih stanovanjih prijavljenih 3029 naših državljanov, 223 pa drugih, odjavljenih 3061 naših državljanov, 257 pa iz drugih držav. V hotelih in prenočiščih je bilo odjavljenih 3255 Jugoslovanov in 1142 drugih, prijavljenih pa 3251 naših državljanov in 1137 tujih. Od tujih državljanov je dopotovalo v Maribor 886 Avstrijev, 100 Italijanov, 140 Nemcev, 134 Čehov, 58 Madžarov, 6 Holandcev, 2 Rusa, 8 Poljakov, 10 Švicarjev, 3 Bolgari, en Španec, en Grk, 5 Rumunov, 11 Amerikancev in 3 Azijci.

Turistični klub »Triglav« ima v soboto 9. t. m. ob 20. uri izredni občni zbor v Narodnem domu.

Povratak dece iz počitniške kolonije.

Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru nas prosi za objavo: Prva skupina dece se vrne iz počitniške kolonije pri Sv. Martinu na Pohorju v ponedeljek, 11. t. m. z vlakom ob 11.19 uri. Starši oz. svojci naj jih pričakujejo na glavnem kolodvoru v Mariboru, kjer prevzamejo tudi njih prtljago.

Družabni večer.

Zadruga »Častniški dom« v Mariboru priredi v soboto 9. t. m. ob 4. uri v spodnji dvorani pri »Orlu« družabni večer, na katerega vabi vse častnike mariborske posadke in one, ki imajo stalne vstopnice za slične prireditve.

Službeni list

Dravske banovine objavlja v letošnji 53. številki: pravilnik o dokladi za terensko delo uslužbencev ministrstva za finance oddelka za katester in državna posestva, nadalje pravilnik o posebnih taksah za dovolitev uvoza zdravil biološkega izvora, pravilnik o prodaji bioloških proizvodov, razpis o uporabljanju postopnikov pri opravljanju carinskih ekspedicij motornih vozil našim državljanom, ki žive stalno v inozemstvu in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Cenjene naročnike opozarjamo, da so bile priložene »Večernikovi« izdaji. dne 30. junija, položnice. Vse one naročnike, ki jim je naročnina potekla, najljubše prosimo, da isto obnove. Naročniki, ki so doslej plačevali naročnino za pol ali četrt leta naprej, naj ob nastopu drugega polletja blagovolijo obdržati to lepo navado, ker tako upravi lista zelo olajšajo delo in ji prihranijo tudi mnogo stroškov. Z novim polletjem vabimo na naročbo »Večernika«, ki stane mesečno samo 10 Din po pošti, dostavljen na dom pa 12 Din.

Uprava »VEČERNIKA«.

Blagoslovitev »Ribniške koč«

bo v nedeljo 10. t. m., in sicer ob vsakem vremenu. Iz Maribora bo vozil samo en avtobus v soboto ob 15. uri izpred trgovine Franjo Majer na Glavnem trgu; prijave istotam. Vožnja stane 60 Din za osebo do Ribnice in nazaj; povratak v nedeljo zvečer. Pri vlakih v soboto popoldne in zvečer ter v nedeljo jutraj bodo na postaji v Breznu čakala vozila in avtobusi. Vožnja do Ribnice je znižana na 15 Din za ta dan. Istotako bodo za povratak v nedeljo zvečer v Ribnici na razpolago vozila.

Izreden občni zbor sklicuje Trgovska obrtna mladina za soboto 9. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu.

Veselo pričelo — žalostno končalo

Zopet alkohol in nož.

Snoči je sedela v neki gostilni v Krčevini vesela družba. Nihče izmed teh veseljakov ni slutil, da bo konec tako tragičen. V družbi so bili tudi carinski uradnik Janko N., sin krčevinskega župana Lojze, neki stotnik ter mesarski pomočnik France Rojs iz Krčevine. Ko jim je zlezlo vino v glave, so se jeli za šalo pirati. Beseda je dala besedo in carinski uradnik Gavrilu, ki je naročeval vino, je naposled jezen odšel brez slovesa. Za njim so odšli mesarski pomočnik France Rojs in županov sin, pa tudi sam gostilničar in prigovarjali Gavrilu, naj se vrne.

Ker je bilo vse prigovarjanje brezuspešno, sta se gostilničar in županov sin poslovila. Pri Gavrilu je ostal le Rojs, ki ga za nobeno ceno ni pustil iti. A kmalu se je vrnil tudi Rojs. Ko je dospel do vrat gostilne, je naenkrat bolešno vzdihnil: »Slabo mi je, Gavrilu me je rani.« Prijel se je za trebuh in se zgrudil.

V gostilni je nastalo med gosti veliko razburjenje. Brž so poklicali reševalni avto in prepeljali težko ranjenega Rojsa v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima razparan trebuh. V bolnišnici so Rojsa takoj operirali, leži pa še vedno brez zavesti. Vendar pa upajo zdravniki, da ostane pri življenju.

Kaj sta imela Gavrilu in Rojs med seboj, ni nihče videl. Ko so Gavrilu aretirali, je na stražnici izpovedal, da je v silobranu sege po nožu in se branil pred nasilnim Rojsom. Kakor pa izpovedo pričče, je bil Rojs zelo miroljuben človek in se ni nikdar pretepal. Aretiranega Gavrilovič so danes dopoldne zaslišali na policiji in bo izročen sodišču.

Če hočete zvišati intelektualno moč svojih otrok, jim dajte za pljačo Sisaško mineralno vodo, ki obvaruje deco pred golšavostjo, ki je povzročitelj duševne zaostalosti.

Nesporazumljenje.

Brivec: »Ali želi gospod lase nazaj?«
»Ne, lahko jih obdržite.«

Naš Ciril-Metodov kres

Kakor ga je v devetič zažgal prosvetar na Donački gori

»Da bi le bilo lepo vreme!« tako je želel in odšel vedrega lica z rdečo vrtnico v gumbnici in bogve s kakšnimi srečnimi čustvi v srcu na kresovanje! Že devetič se je podal letos ob rani zori na dan pred godom sv. Cirila in Metoda naš mladi učitelj na Donačko goro pripravljat suhljadi za veliki kres, da bo velik in veličasten tako, kakor je velika njegova narodna zavest.

Kakor vsa leta, tako smo tudi letos že težko čakali večera in trenutka, ko tudi do nas zažari kres z oddaljene Donačke gore, ki ga bo prižgal naš vneti prosvetar. Še vsakokrat se mu je posrečilo. Tudi letos nismo čakali zaman. In trenutek, ko smo zagledali kres, je prevzel vsa naša čustva.

Res je: »Zagorel je kres zopet na čast narodnim patronoma sv. Cirilu in Meto-

du, v naših srcih pa gori kres narodne zavednosti. Sv. Ciril in Metod hodita in bosta hodila in oznanjevala narodno vero po naši zemlji in tudi preko mej, vedno in dokler bodo goreli kresovi in dokler nam bodo naše matere rodile tako vredne sinove svojega naroda!«

Kres na Donački gori je bil veličasten! Gotovo je segal njegov svetel sij daleč, daleč in vnel nemara še marsikako ugašajoče srce, k narodno prosvetnemu delu! Naš dom, v prvi vrsti pa naša šola, vzgajata našo mladino na prosvetnem narodnem polju, in tako smo si svesti, da bodo zagoreli neugasljivi kresovi v srcih vseh Jugoslovancev! Da gorijo in da bi goreli taki kresovi, to je gotovo edina sveta želja našega metilca, ker jih pripravlja in zažiga vsako leto s tako požrtvovalno ljubeznijo! M. V.

Sokolstvo

Sokolsko društvo v Limbušu

priredi v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri pop. drugi javni nastop na letnem telovadišču. V primeru slabega vremena bo nastop 17. t. m.

Skautizem

Naši skavti v Zagrebu

V nedeljo, ponedeljek in torek so bile tekme v skavtskih spretnostih, plavanju in odbojki. Od slovenskih stegov je prvi Maribor, vodi pa z naskokom 6 točk pred Mariborom steg Vršac. V plavanju v moštvi je odnesla naša župa prvo mesto, porečanski skavti Savske župe pa so dobili največ točk. Popoldne je pri odbojki Maribor premagal Sombor z 2:0 in Beograd z 1:0.

V ponedeljek je napovedani izlet na Zagrebško goro odpadel, ker »dvorni dobavitelji« niso poslali pravočasno potrebnih jedil. Imeli smo pristo in se sprehajali po mestu. Funkcionarji pa so zasedali ves dan, posebno člani zakonodajnega odbora. Tudi danes je zakonodajni odbor zasedal ves dan, dočim so drugi imeli ves čas priliko za ogled mesta in za tekme.

Vedno še prihajajo množice ljudi ogledovat naše taborišče. Kar po vrsti hodijo od enega tabora do drugega. V soboto nas je obiskal tudi narodni poslanec Spindler in namestnik župnega starešine br. Josip Fran Knaflič, da ne omenjamo pre mnogih skavtov, ki prihajajo iz Slovenije. In potem še mnogi drugi. Danes se je oglašil tudi naš načelnik br. ing. Pengov = Bistro Oko, burno pozdravljen, toda... jutri gremo.

Se tekme v volleyballu in vlačanju vrvi, razdelitev nagrad, razglasitev rezultatov, še poslednji taborni ogenj, pa pojdemo spet domov na Štajersko...

Iz Slov. Bistrice

Karambol. V nedeljo popoldne sta se zaletela drug v drugega neki voznik in lastnik avtomobila g. Marčič, usnjari v Sl. Bistrici, na nekem ovinku v Cigonci. Poškodovani so bili vsi, vendar ne prehud, in so lahko ostali v domači oskrbi. Avtomobil je precej polomljen. Kdo je kriv nezgode, bo pokazala preiskava.

SIRITE »VEČERNIK«!

V nedeljo 10. t. m. krst Ribniške kočel

Agilni italijanski zrakovni minister Balbo

se je te dni mudil v Berlinu, kjer je imel konference radi namernih prekooceanskih poletov in ureditve rednega zračnega prometa preko oceana. Na sliki na levi Balbo, na desni zastopnik nemškega prometnega ministrstva Brandenburg.

Po zgledih.

»Koliko si pa stara?« vpraša gospod na obisku malo Editu.
»Dvanajst let.«
»Že? Imel sem te za mlajšo.«
»O, vi laskač!«

Obljubljena dežela

Če smemo verjeti dopisniku pariškega »Matina« je ta dežela, kjer se mleko in med cedita, republika Paraguay.

Tam ni nobene krize, piše rečeni dopisnik, in tam je vse tako poceni, da človek za hrano, dobro, obilno hrano, in stanovanje in druge potreščine ne porabi več ko kvečjemu trideset dinarjev na dan v našem denarju.

Par primerov: dobra krava mlekarica stane v Paraguayu 216 Din, tisoč pomaranč 40 Din, najemnina za celo hišo z ogromnim vrtom 80 Din mesečno. To so cene v mestu.

Poceni je vse, ker so davki tako nizki. Na deželi pa nekateri pridelki kakor sadje, (pomaranče, banane), sočivje, mleko, sir, maslo sploh nimajo nobene kupne vrednosti, cene drugih pridelkov kakor čokolade, sladkorja, kave, čaja, olja, pa so tako nizke, da se z evropskimi sploh ne dajo primerjati.

Paraguajec domačin iz notranje dežele, ki se preživlja poglavito samo z mesom in mlekom, izhaja dnevno s par dinarji v našem denarju. On pije »maté«, domače pivo, kadi cigare, ki si jih zvije sam iz listov domačega tobaka, — torej pravzaprav niti denarja ne potrebuje. Zanimivo je tudi, da v tej deželi ženske veliko več kadijo kakor moški in sicer največ cigare in pipo.

Ima pa ta obljubljena dežela tudi svoje nadloge, čeprav le malo. Ena taka nadloga so bolezn. Teh pa bi tudi ne bilo, če bi ljudje ne pili toliko žganja, ki se mu pravi »kanjé« in ki ga pridelujejo iz sladkornega trsa. To žganje je strašen strup za organizem, ki oslabljen izgubi odpornost proti raznim nalezljivim boleznim.

Kača požrla človeka

Redkokdaj, a vendar se prigodi, da kaka orjaška kača napade tudi človeka, če je zelo lačna. O takem dogodku poročajo iz Thatona v Burmi. V bližnjem gorovju je bila na lovu večja družba domačinov pod vodstvom mladega lovca po imenu Chit Khinc. Pri nekem pogonu s psi se je družba razdelila in vsak lovec je odšel na svojo postojanko. Med tem je začelo deževati. Tovariši so še videli Chita, kako se je zatekel pod neko drevo v zavetje. Ko so se lovci po končanem lovu zopet zbrali, so pogrešali Chita. Takoj so ga šli iskat in sicer tja k tistemu drevesu, kjer so ga bili nazadnje videli. A tudi tam ga ni bilo. Naenkrat pa je nekdo zapazil na tleh par čevljev in ostankov raztrgane svilnate srajce, ki je bila last mladega Chita. Kmalu so našli tudi njegovo puško med nekimi koreninami — in ne daleč tam pa orjaško kačo — pitona, ki je ležala negibno in napihnjena od sitosti. Družba je takoj spoznala, da je njihov tovariš postal žrtev kače. Sklepali so iz vseh okoliščin, da se je piton z drevesa vrgel na lovca, ga ovil in usmrtil. Ni bilo videti nobenih sledov kačega boja. Lovci so kačo ubili in jo prepeljali v anatomijo bolnišnice v Thatonu. Tam se je potrdil strašni sum: kača je bila Chita pogoltnila.

Porast alkoholizma v Evropi

Ves svet korajžno popiva.

Ukrajinski psihoneurološki institut je objavil te dni najnovejše podatke o širjenju alkoholizma po Evropi.

V sami Ukrajini se je povečal konzum alkoholnih pijač od 652.000 litrov l. 1923 na 98 milijonov litrov l. 1930. V istem času je naraslo uživanje piva od 9,6 milijonov na 77,9 milijonov litrov. V ostalih sovjetskih republikah se je pa povečala potrošnja spirituoznih pijač od 6,4 milijonov na 329,4 milijone litrov, piva pa od 89,6 milijonov na 420 milijonov litrov. Vsak Ukrajinec popije tako na leto povprečno 6,55 l spirituoza. Upoštevati pa moramo pri tem dejstvo, da so boljševiki ob revoluciji alkohol prepovedali, zato je bil konzum prva leta tako majhen. Pred revolucijo so Rusi tudi zelo veliko pili.

V ostalih državah Evrope pa se je povečal konzum spirituoznih pijač: v Franciji na 20,51, Italiji 15,89, Španiji 15,49, Švici 8,97, Belgiji 8,25, Avstriji 5,83, Angliji 5,74, Madžarski 4,64, Češkoslovaški 4,45, Nemčiji in Bolgariji 3,65, Švedski, Danski, Nizozemski, Norveški in Romuniji 2,16, Kanadi in sovjetski Rusiji brez Ukrajine po 0,41 litrov na osebo.

Lovska latinščina.

»Sem ustrelil v Afriki sila veliko tigrov,« se baha lovec.
Iz družbe se oglasi neveren Tomaž:
»Pa saj v Afriki ni tigrov...«
»Seveda ne,« je bil hladnokrvni odgovor, »ko sem jaz vse postrelil!«

Dve ugasli zvezdi

Iz londonskega gledališkega sveta.

»Eleanor viscountess Torrington je umrla.« Ta časopisna vest je svet še enkrat spomnila na žensko, ki je pred vojno v londonski javnosti igrala tako sijajno vlogo.

Eleanor Souray — tako je bilo njeno dekliško ime — je pričela skromno. Imela je srčkan obraz in je znala plesati in malo tudi peti. A tisto, kar je bilo Londončanom najbolj všeč na njej: meadonski izraz njenega obličja. Ko metodor je zasijalo njeno ime na nebu angleškega teatra.

Ona je bila, kar je danes Greta Garbo. Vse je norelo za njo. A slavo je delila še z neko drugo mlado umetnico, Katherine Foote. In je bilo seveda naravno, da sta se obe smrtno sovražili.

Katherine Foote je vedno bolj zavidala svojo srečnejšo rivalko, in ta zavist je doživela še hujši udarec, ko je Eleanor nenadoma podedovala — večmilijonsko premoženje. Plavala je v denarju, a ga največ žrtvovala svoji strasti: konjem. Še preden je mlada plesalka postala milijonarka, je vsak penny, ki si ga je prihranila, zastavila pri konjskih dirkah. Zdaj je utaknila svoje ogromno premoženje v lasten hlev z najboljšimi dirkalnimi konji. Prerokovali so ji, da bo v par mesecih vse izgubila. Kaj pa se razume plesalka na konje?

Ljudje so se zmotili. Ni trajalo par mesecev, ampak tri leta, da od vsega premoženja ni ostalo več kakor en sam konj. Eleanor je zdaj stavila vse na tega konja. Pri velikih dirkah v Vincennesu naj bi padla odločitev, in je padla — njen konj ni zmagal. Neki konj iz hleva grofa Torringtona ga je prehitel za dolžino nosu.

Eleanor Souray je znala izgubiti na nobel način. Dala si je predstaviti grofa in rekla smehljaje: »Vaša zmaga me je uničila. Iskreno čestitam. Ali bi ne hoteli kupiti mojega konja? Pri vas bo v dobrih rokah.« Viscount Torrington se ni takoj odločil. Pogajanja so se nadaljevala v Londonu in posledica je bila, da je prešel ne samo konj, ampak tudi plesalka v lordovo last. Na poročni dan je Eleanor Torrington hvaležno pritisnila lice h glavi svojega konja, ki ji je bil s svojim porazom izvojevali še večjo zmago.

Zdaj sta Torringtonova lahko skupaj izgubljala denar na trati. Storila sta to naglo in temeljito. In tako je lord Torrington tri leta pozneje napovedal konkurz. Bil pa je pozoren soprog in je bil iz previdnosti že leto poprej dal prepisati svoj rodni grad na ime svoje žene. Tako je zdaj mirno in od vpitja upnikov neprizadet živel kot gost v hiši svojih očetov. Denarja, da bi si držal hlev ali stavil na konje, seveda ni imel več.

Prišla je vojna. Lord Torrington je v Macedoniji padel Bolgarom v roke. Njegova žena ni vedela, ali je še živ. Hitro se je znala potolažiti nad dozdevno

izgubo, in ko se je lord po končani vojni iznenada povrnil, mu je dala razumeti, da bi mogla živeti tudi brez tega svojega precej dragega in zahtevalnega gošta. Vljuden kakor vedno je lord Torrington sledil temu nežnemu migljaju in je izginil. Zadnje, kar je znano o njem, za lorda ni posebno častno: zaprl so ga radi poverebe čekov.

Lady Torrington pa tudi ni več dolgo sedela na svojem gradu. Konji, njena strast, so požrli eno hipoteko za drugo, ostanek pa so pogoltnili davki. Grad je prišel na boben. Z zadnjim denarjem, kar ga ji je preostalo, je Eleanor Torrington otvorila čajarno. Sama je stregla in meščanski gostje so drli v njen lokal, ker jim je laska'o, da jim streže prava grofica. Denar je tekel v potokih v blagajno, in lady Torrington je mogla otvoriti še par podružnic.

In zdaj jo je zopet obsedla stara strast: konji. Nabavila si je nov hlev in — izgubila vse: konje, čajarno in premoženje. Z ostankom svojega nakita se je nekaj časa še držala nad vodo. kakor se reče. Potem je poizkusila, da bi dobila posojilo pri starih znancih iz časov svojih triumfov. Toda nihče ni imel denarja, in kdo se je še zanimal za žensko, ki se je prezgodaj postarala in ni bila več lepa?

Glad je stal pred durmi. In vendar grofica še ni izgubila poguma. A ni znano, ali je bilo zlo naključje ali pa njena lastna volja, ki jo je nekega večera, tik

pred početkom predstave, pripeljala pred vhod tistega gledališča, na katerega odru je Eleanor Souray žela svoje prve lovorike. Obstala je tam... in morda se je videla samo sebe stopiti tam iz portala, kjer so pred 25 leti bogati kavalirji z velikanskimi šopki cvetlic čakali nanjo...

Tedaj jo je neki glas prebudil iz zamišljenosti: »Prosim, milady, kupite užigalice!« Ozrla se je. Tam nedaleč na stopnicah je sedela stara ženska, odejo preko ramen, v naročju škatljo z užigalicami.

Spoznanje je bilo medsebojno. »Eleanor! — Katherine Foot!«

»Ti si tudi prišla na psa, Eleanor?«
Lady Torrington ni vedela, kaj bi odgovorila nekdanji rivalki in zavidnici. In je le v zadregi vprašala: »Ali moreš živeti od tega?«

»Za silo,« je odgovorila prodajalka in potem nezaupno pogledala grofico: »Ampak ti ne moreš tu prodajati užigalic, Eleanor! Gledališka uprava bi naju obe napodila, če bi nadlegovali obiskovalce. Le kar pojdi, Eleanor!«

Tedaj se je Eleanor Torrington molče okrenila.

Drugi dan so jo našli mrtvo v njeni sobici. Zastrupila se je bila s plinom. Imela je dovolj moči, da je prenesla vse udarce usode, toda tam pred tistim gledališčem, ki je nekdanj gledala njeno slavo, je bilo ponižanje le preveliko. Prodajalka užigalic? Ne, rajši smrt!

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Kot zelo uporabno se je izkazala pri razjasnitvi primera gospodične Solange, ki gotovo spada k najbolj čudnim zgodbam svetovne vojne.

Mlle. Solange (njeno pravo ime ne moremo povedati, ker pripada stari častiljivi rodbini, ki je skozi več generacij zvesto služila Franciji), je bila uslužbenka kot bolničarka v nekem lazaretu v Argonih, kjer so jo zelo cenili radi njene pridnosti in obzirnosti. Ime njene rodbine jo je stavilo izven vsakega suma, in nihče ni prišel na misel, da bi jo vprašal, zakaj ima v svoji spalnici veliko vojno karto na steni. Bil je to načrt Francije in Belgije, na katerem so bili urisani vsi strelski jarki od Severnega morja pa tja do švicarske meje.

Na načrtu je bilo zabodenih mnogo zastavic, ki so označevale razne brigade in divizije vojnoge se armade. Karta je bila podobna vsem onim neštetim kartam, katere so imeli mnogi navdušeni amaterski strategji v prvih mesecih svetovne vojne v svojih sobah.

V nasprotju s temi amaterji pa je Mlle. Solange lahko z veliko natančnostjo določila pozicijo sovražnih čet na svoji karti, kajti vsak dan so prihajali ranjenci iz najrazličnejših frontnih odsekov v njeno oskrbo. V svojem razburjenju so povedali mnogo podrobnosti o bojih, čisto pa je kak bolnik, ki je bil v narkozi, povedal stvari, katere bi bil sicer gotovo zamolčal. Zato ni bilo nič čudnega, da je Mlle. Solange, ki je bila stalno med temi ljudmi, zabadala svoje zastavice na karti natančno po najnovejših informacijah.

V prostem času je rada bila v družbi gospodov in je mnogo občevala z arti-

lerijskimi častniki, katerih baterije so stale v Argonih. Ti gospodje so smatrali njeno navzočnost za prijetno prekinitev svoje naporne službe, in ker je radi menjavanja v službi bil vedno le en častnik na dopustu, je vsak izmed njih mislil, da je le on izvoljenec lepe bolničarke. Vsi so brezskrbno kramljali o svoji službi in so ji odgovarjali celo na tehnična vprašanja, katera je od časa do časa stavila. Če bi se bili o takih stvareh razgovarjali z moškim, bi se jim taka vprašanja zdela takoj sumljiva. Zato je trajalo precej časa, preden so Mlle. Solange spravili v zvezo z vohunstvom, ki se je razpaslo v Argonih, čeprav je gospodična E. poročala iz Švice, da mora kot vohunka priti v pošte samo kaka bolničarka, ki deluje v vojaškem lazaretu.

Poslali so dva tajna agenta, ki pa nista imela nobenega uspeha. Končno so Angleži naročili gospodični E., naj jim pomaga. Preoblečena v bolničarko je obiskovala tabore beguncev iz zasedenega ozemlja in poizvedovala za nemškimi vohuni, ki so se radi skrivali med temi ljudmi. Begunce so pošiljali preko Švice nazaj na svoje domove, in Nemci so radi porabljali to priliko in so s transporti obupanih žen in otrok pretihotaplili tudi svoje vohunke preko meje. Gospodična E. je spričo tega lahko igrala vlogo bolničarke, tembolj, ker je govorila tudi francoščino brez tujega naglasa, tako da ni vzbudila v lazaretu v Argonih niti najmanjšega suma.

V lazaretu ni bila niti en teden in je že bila prepričana, da more biti iskana vohunka le Mlle. Solange; ni pa mogla dognati, na kakšen način pošilja ona svoja poročila. Cenzura je potrdil, da je njena korespondenca brez vsakega suma. Tudi je nikdar niso videli v družbi kake

sumljive osebe, kajti ves prosti čas je prebila v družbi galantnih artilerijskih častnikov, ki so se zelo trudili za njeno naklonjenost.

Končno pa so opazili, da daje ranjenecem, katere so transportirali v zaledja, ali pa ordonancem, ki so odhajale na dopust, pisma. To ravnanje je pojasnila, češ da pisma pridejo na ta način hitreje do naslovilca. Nekemu na ta način neprosto voljnemu sokrivcu so odvzeli pismo, katero mu je bila dala na pot; in v tem pismu so našli sledove nevidnega črnila. Pismo je bilo naslovljeno na nekega nevtrala, ki je bil zobozdravnik v Parizu.

Mlle. Solange so v največje začudenje zdravnikov in bolnikov aretirali med službo v bolnici. Ko pa so jo v zaporu hoteli zaslišati, je odklonila, da bi na katerokoli vprašanje odgovorila.

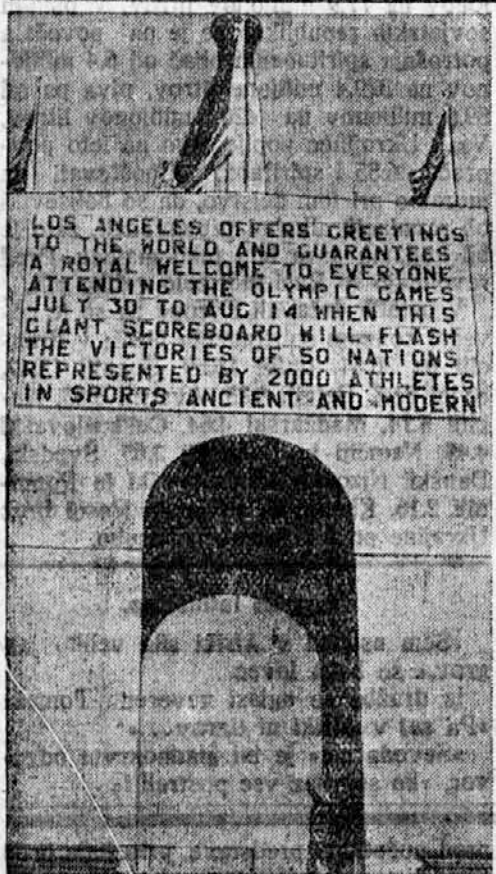
Ostala je popolnoma apatična in je stalno tožila o silnem glavobolu. Vsak dan so jo zaslisevali, vendar pa je trdovratno molčala in nekaj časa je izgledalo, da je ne bodo ne grožnje ne prigovarjanje pripravilo do govorjenja. Končno pa je francoska policija imela uspeh, ko je uporabila metode tretje stopnje; nekega dne se je Mlle. Solange od trpljenja zgrudila in med silnim jokom priznala, da ljubi Francijo in da je pripravljena žrtvovati svoje življenje kot vsak vojak na bojišču. Toda neka neznana, temna sila jo silila k temu, da izda svojo domovino.

Od začetka ji niso hoteli verjeti, kar je pripovedovala. Ko se je nekoč mudila v Parizu, je zelo trpela na zobobolu; ker pa je bil njen zdravnik na bojišču, je šla k nekemu drugemu zobozdravniku, katerega ji je neka prijateljica toplo priporočila. Zobozdravnik je kmalu uvidel, da deluje kot bolničarka v neki bolnici na

bojišču, nakar ji je zapovedal, da ga mora ubogati. Njegova moč nad njo je bila tako silna, da je izpolnjevala njegove zahteve kot kaka sužnja. Zdravnik jo je hipnotiziral in pod njegovim uplivom je izpraševala ranjence v bolnici. Čeprav je dobro vedela, kaj dela, je bila njena moč vendar preslaba, da bi odolela sili, ki jo je gnala k temu početju.

Mlle. Solange niso stavili pred vojno sodišče, kajti specialisti, ki so jo preiskali, so potrdili resničnost njenih izpovedb. Bila je zares najpopolnejši medij, katerega so kdajkoli imeli, in vsak, ki je imel dovolj moči, jo je lahko brez nadaljnega hipnotiziranja. Ker je za njeno početje očitno niso mogli napraviti odgovorne, so vso stvar prikrili. Nevtralni zobozdravnik pa je brez sledu izginil, ko ga je policija hotela aretirati.

Gledališkimi igralcem, pevcem in artistom ni težko udejstvovati se kot vohuni, kajti njihov poklic jih privede do poznanstev z najrazličnejšimi ljudmi. Pomladi leta 1918 so v Nantesu ustrelili kot vohunki dve kabaretni pevki. Pripadali sta skupini, katere posebnost je bila, zbirati vesti od mornarjev in njihovih svojcev. Nevarnost, ki so jo predstavljale nemške podmornice za transporte in ladje s četami, je prisilila francoske oblasti do tega, da so postavile eksempl. Obe pevki bi bili sicer najbrže izkupili samo zapor, ker sta bili te podrejeni članici družbe. Njun vodja, neki Španec je bil pravčasno posvarjen in je pobegnil proti jugu. Francoski protivohuni so mu bili tik za petami. Po razburljivem begu je dosegel neki prelaz v Pirenejih in le nekaj minut pred zasledovalci mu je uspelo priti na španska tla, kjer je bil na varnem.

Kako sprejema Los Angeles udeležnike na olimpijadi.

Slika nam kaže orjaška vrata v stadion v Los Angelesu, prizorišču olimpijskih iger. Zgoraj je pozdravni napis na goste.

Tam, kjer je nekoč bil Carigrad

Slika današnjega Stambula.

Carigrad, slavna prestolnica nekdanjega otomanskega cesarstva, blede bolj in bolj. Saraj in harem sta odprla svoja vrata javnosti. Kompleks zgradb, v katerih je nekoč bival sultan, si more danes vsakdo svobodno ogledati. Nič več ni strahu, da bi se kje v tleh odprla kakšna tajna vrata in požrla obiskovalca. Carigrad je izgubil celo svoje ime. Danes ni več Carigrad, ampak Stambul. Prav za prav je zanimivo, da so mu Turki dali ime Stambul, ne pa Kemalopolis. In zares, današnji Stambul ni več mesto, ki bi s svojimi arkadami in v čast republiki postavljenimi spomeniki pri Galatskem mostu simboliziralo aspiracije nove Turčije. Posamezni mestni deli so pustili in prazni. V notranjosti so ozke, neasfaltirane ulice z lesenimi hišami in revnimi drevoredi. Vse je brez življenja. Samo v snu si lahko še predstavljamo, da se po lepih vrtovih za visokimi zidovi sprehajajo divne deklice bele polti in temnih oči, zastražene od nevidnih evnuhov, zvestih svojim gospodarjem.

Z minareta Hagie Sofije kliče muezin k molitvi vernike, ki so odoleli valu modernizacije. Narodne noše izginjajo. Večina prebivalstva se oblači po evropsko. Posebno ženske naglo uvažajo zahodno modo in navade. Ženske s ferendžami so izginile; le kdaj pa kdaj se še katera

pojavi s tančico preko obraza, a z evropsko, ne s turško. Častniki nosijo sive kroje po vzorcu nemških in se drže strogo in resno. Prebivalstvo je izgubilo svojo lokalno karakteristiko. Postalo je kozmopolitsko. Prav zaradi tega je Kemal paša tudi zapustil Carigrad in preselil sedež vlade v Ankaro. Bal se je, da bi carigradske okolice preveč kvarno uplivalo na razvoj novega turškega naroda, ki hoče zrasti sam iz sebe.

Za ta sklep se menda ni lahko odločil. Stambul ima krasen, zavirljiv položaj. Sedem gričkov, obkroženih z zidom, okrašenim s strelnimi linami mu daje izgled lepe dekoracije na starinski geografski mapi. Z azijske strani je krasen, nepozabljiv pogled na to mesto silne in slavne prošlosti. Še divnejši je pogled s te strani na maloazijsko obal, z otoki obkroženo in bujnim zelenjem obraslo, na mične, skoraj pravilne gradove, vile in hiše. Pera, trgovski in evropski del Carigrada je pa nekakšna miniaturna Newyorka. Okoli stolpov Galate se dvigajo moderne stavbe, slične nebotičnikom, ki so posebno čarobne ponoči, kadar so njihova številna okna bogato razsvetljena. To je čarobno, pol evropsko, pol orientalsko mesto.

Med mnogimi zanimivostmi je posebno zanimiv veliki trg ali bazar, trgovska katedrala Carigrada. Ozka, mračna ulica vodi v notranje prostore tržnice, kjer je razstavljeno blago vseh vrst in izvorov. Za izložbami in pred njimi se

de starci, pušče čibuk, kakor v nekdanjih sultanovih časih. In vendar se Carigrad popolnoma razlikuje od vseh ostalih sredozemskih mest; razlikuje se po načinu življenja; ki ni popolnoma orientalski, pa vendar varuje svoje dostojanstvo, kakor se spodobi mestu, ki je nekoč bilo Bizant.

Strašna eksplozija v Mandžuriji

Listi poročajo, da je v Umbayu eksploziralo ogromno skladišče municije in vrglo v zrak skoro pol mesta. Število mrtvih je silno veliko.

»Toda, Marija, zakaj si niste umili rok, preden ste zamesili?«
»Saj ni nič, milostiva! Ko bi le vedeli, kakšne so bile moje roke, preden sem začela!«

JAVNA LICITACIJA

dveh sodov 627 litrov ljutomerskega vina bo v tovrnem skladišču Maribor, Glavni kolodvor dne 8. julija, ob 10. uri. 2150

Kupite svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Na prodaj večja množina makulaturenega papirja

Vprašati v upravi »Jutra« in »Večernika« Maribor, Aleksandrova 13

Gramofon znamke »Homocord« z nekaj plošč poceni prodam. Turk, Trstenjakova ulica 4. 2143

Vilo v Mariboru

7 minut oddaljeno od centra mesta, obstoječo iz 7 sob, kuhinjo, moderno kopalnico, centralno kurjavo in lepim vrtom oddam v najem s 1. oktobrom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Lep dom«. 2133

Oddam lepo, prazno sobo z vso oskrbo ali brez. Ruška cesta 5, konzum. 2146

Družinsko hišo,

obstoječo iz dveh sob, kuhinje in vrtom, 10 minut od kolodvora Rače pri Mariboru takoj oddam v najem. Vprašati v petek v Račah št. 5. Mesečna najemina Din 250.—. 2145

Sprejem učenca,

ki ima stanovanje in hrano doma. Stavbeno in pohištveno mizarstvo, Maribor, Frankopanova ul. 15. 2147

Dam žetnega fantja ali žetno punčko za svojega. Tezno, Vodnikova ul. 13. 2145

Iščem sobo

takoj, za en ali dva meseca, z dvema ali tremi posteljama. Najraje pri parku ali vsaj v bližini parka. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Primerna cena«. 2148

Oddam stanovanje

sobo in kuhinjo. Vprašati Studenci, Radvanjska 33. 2144

Veliki trgovski lokal

dam v najem. Vičel, Gosposka ul. 5. 2139

Sprejem vajenca

za trgovino z mešanim blagom. Predpogoj pošten in marljiv. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Pošten«. 2124

Dvosobno stanovanje oddam.

Vprašati v gostilni v Smetanovi ul. 54. 2123

Boljša tričlanska mirna družina

išče malo stanovanje. Ponudbe pod »P.« na upravo »Večernika«. 2117